

Zur
Gräfl.vom Hagen'schen
Majorats - Bibliothek

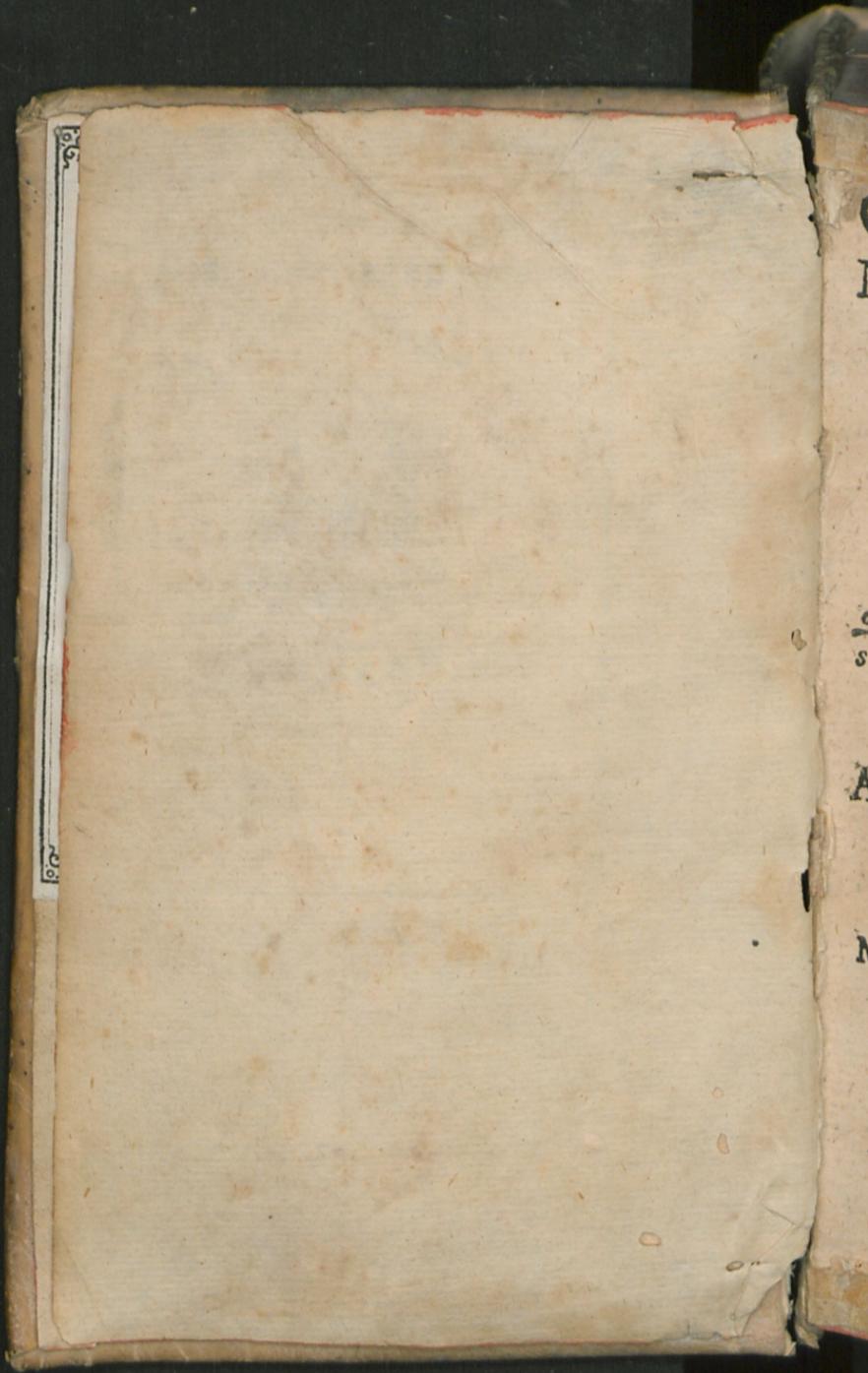
MÖCKERN
gehörig.

N° 564

5
175-178

106

C
M

s

A

M

DE
AMBITIONE

CARMEN

MARTINI PILII

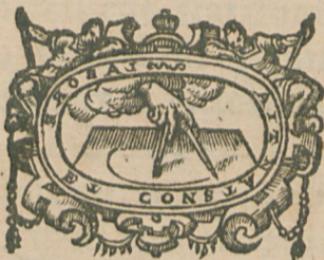
Septimontij,

AD

V. Cl. THEOD. NIEVENBURCHIVM

*magni Senatus Belgici magnum
Præsidentem.*

VIRTUTE DVCE, COMITE
FORTVNA.

LUGDVNI BATAVORVM,
EX OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Franciscum Raphelengium.

cIo. Io. xciii.

D E
AMBITIONE

CARMEN

MARTINI PILLI

Septimontij,

A D

V. Cl. Theod. NIEVENBURCHIVM

magis Germaniae Belgicae magnam

Præfatum.

VIRTVTE DVCE, COMITE

FORVM.

LEODVNI BATAVORVM
EX OFFICINA PLANTINIANA,

Apud Franciscum Raphelengium.

CL. IC. XCIII

Ad clarissimum virum

THEODORVM NIEVENBURCHIVM

magni Senatus Belgici magnum

Præsidem.

NIMVS fuit hisce diebus aliquot, vir clarissime, tentare studium in me & affectionem Musarum; num quæ olim solet, etiam perseueraret nunc esse; an potius post tanto spatio curâ intermissam sui, par pari referre studentes mei vicissim omnem abiecissent, iratæ iratis animis suis. Cuius rei dum argumentû quæro, ecce offert se vitiorum omnium Regina Ambitio, carminis, si quis amplecteretur, materia nō inconueniens. Quam ego arripui eo statim lubentius, quòd inter mortales hodie hæc lues regnat maximè, nec tam abiectum quicquã aut vile vsquam

A 2

gentium

gentium est, quod non infestetur à
tumidâ istâ & male-suadâ Diuâ. Ita-
que pertractaui eâ: sed successu quo
potui quàm volui magis. neuiquam
enim in eâ satisfactum à me mihi.
caussa duplex, grauissimus morbus
tuus, & temporis breuitas. Nam cùm
fauorem Musarum explorare pro-
positum esset, eoquē tenderet susce-
pta scriptio hęc omnis, euenit, nescio
quo meo fato, vt quo tempore ego
hęc cuderem, tua claritudo eū mor-
bo cōflictaretur periculosissimo, qui
vt dolores attulit tibi intolerabiles;
(nam tu quidem præ iis animâ agere
sape renuntiatus es) ita mihi omni-
busquē quorum amor & perpes stu-
dium erga diuam Iustitiam, eosquē
omnes qui magni in eâ, languori
constitit incredibili, vt equidem (de
me loquar) quæ agerem minimè age-
rem, animumquē tantum abest vt
expe-

5
expeditum curis, qualem requirit
Musæum hoc studium, ad scriben-
dum applicare potuerim, vt is mihi
torpuerit planissimè præ inarore.
quid multis? carmen natum langu-
dum & clumbe est, quodq. animum
referrèt agrotum auctoris sui. Nec
possum tamèn vt irascat Musis, qua-
rū de voluntate necdum liquere mi-
hi satis potest, quasq. doloris ma-
gis impatientiā quàm odio mei in-
ceptis nostris aspirasse minus, veri-
similius arbitror. Accedunt tempo-
ris angustia: quibus miserè exclusus
sum. Nam cum totus in eo essem vt
inchoatam telam pertexerem, subitò
exorta negotiorum seria tempestas
est, quæ illam mihi abruptit penitus,
vt aut abicienda prorsus aut semi-
plena in lucē emittenda fuerit. Quo-
rum præstitum alterum visum mihi
dare dicare meritissimo nomini tuo;

A 3 non

non quòd claritudinem tuam benefi-
 cioso hoc demereri posse sperem,
 (nimium enim quantum ab istâ cogi-
 tatione absum) sed, quo securior
 nouam lucem aspiceret nouus par-
 tus, patronum vt te illi & defen-
 sorem parem, præsertim cùm id meo
 iure aliquo facturus videar, si cuius
 mihi improspira valetudo abortio-
 nis causam dedit, eius auctoritatem
 securitatis asylum, implorem mihi.
 neque enim me latet quàm multis
 calumniarũ protelis poëmatium hoc
 nostrum obnoxium erit: ad quas ta-
 men omnes animũ obfirmaui prius
 quàm ad scribendum adieci. Et re-
 sponsum semel à me velim liuido
 isti & inertis vulgo, desinant in alic-
 nis curiosi nimis esse, ipsi verò præ-
 stare nihil. Si tanquam de re seriã &
 profuturã multis laudem hinc spe-
 rem aut spectem, culpandus non im-
 meritò

7
meritò sim : sin ludos palam profi-
teor, & latere tecto abscedere tan-
tummodò desidero, quid est quòd
adeo damner? at carmen, inquit,
inelegans est, & parci debuit chartis
immerentibus. Sanè concedo equi-
dem inelegans esse, sed quæ causæ
fuerint antè retuli, eo calumniator
dentem, si libet, conuertat suum:
chartarum autem iam demum mi-
sereri incipere, stultum, aut certè se-
rum nimis est, vt quæ sine omni gra-
tia ita perierunt hæctenus & pereunt
quotidie. Vnica calumnia superest,
quòd qui Praxis percipiendæ gratia à
parentibus ablegatus huc sum, non
debui tempus perdere inutiliter in-
utili studio. rogo autem te quicumque
iste eris argutator, num quæ animi
contentio in occupationibus seriis
possit esse tanta, vt nullus ab eâ vn-
quam remissionibus locus concedi
debeat?

obnoq
A 4

debeat?

8
debeat? quodque temporis recrea-
tioni atque exercitio corporis tan-
tum infumunt alij, id si ego oblecta-
mento animi impendam simul, quid
tanto opere peccem? si ambulando
corpus, meditando animū reficiam
meum? Et nouerunt illi qui me no-
runt quā hęc talia soleant aliud
agenti excidere mihi potius, quā
cum curā & laboratē exprimi. Ita ut
ludi hi nostri in communis versifi-
culi reprehensionem, meritō non in-
cidant,

Tò μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιεῖμεθα,

Tò δ' ἔργον ὡς πάρεργον ἐκποιεῖμεθα.

Sed de istis iam fatis superque. Re-
stat nunc mihi vir clarissime exo-
randa magnitudo tua, ut hoc quic-
quid est illepidi & infaceti carmi-
nis suscipere dignetur serenatā fron-
te, humile quidem per sese & abie-
ctum: sed quod plurimum tamen
ponde-

9
ponderis ab animo meo mutuaue-
rit, quem in istiusmodi spectari à te
certo scio. Quod si etiam non vs-
que adeo improbare sensero magni-
ficentiam tuam, non tam hoc præ-
stantiæ carminis mei, quàm in aliis
etiam conatibus nostris expertæ be-
nivolentiæ eius adscribam. In quâ
ego acquiesco & desino,

*Magnitudinis tue cultor
observantissimus*

MARTINVS PILIVS
Septimontius.

IN A

IN M. PILII CARMEN
De Ambitione.

AMBITIO Pili linguebat saucia telo
Iam detecta gemens ficta ludibria laudis:
Pro meritis queis VERA suū dum GLORIA vatem
Altius euectum insequitur, fulgentior ipsa
Lumine pressa suo est, & tanta fulmine lingue;
Nec potuit volucris Pylium comprehendere cursu
Teli instar rapidū & Fame ultra regna volantem;
Ipse suas donec Laudi addidit Ambitus alas.
Sic, exambitos Pilius dum spernit honores,
Vltro illum nunc ambit honos, sic Ambitus ipse,
Vt vitam inueniat, mortem sibi querit ab illo.

I. DOVSA F.

ALLVSIO B. VVLCANII ad nomen
M. PILII.

QUOD sua conueniant interdum nomi-
na rebus,
PILIVS exemplo cui libet esse potest.
Nanque tuo PILI pilo, patriisq̄ sagittis
Perdomita ecce ferox corrui Ambitio.
Fallor, Nestoraæ PILI id facis impete linguæ:
Deme annos, minor haud PILIVS es
PYLIO.

A D

A D

Politissimum carmen

MARTINI PILII

Iuuenis eruditissimi, in
Ambitionem.

FALLACEM nebulam furiali percitus igne
 Ixion coitu presserat ambiguo,
 Quam Lapithas, dirumque genus, quod frontis honorem
 Dedecorat cauda, progenuisse ferunt.
 Haud secus ambitio, dum nubem prensat inanem,
 Passim per terras effera monstra ferit.
 Stultitia follem, qua spe ventosa resultat,
 Atque suum poris qua stimulatur aquis.
 Hinc sicam, insidias, boletum incocta venena,
 Tela, faces, scisso tegmine dissidium:
 Phœbus at hanc prolem vibrata sibilis lingua
 Lambere, & exultim voluere terga videns
 Arcum corripuit, mox tela fidelia neruo,
 Hos angues multa sternere cade parans.
 Quem simul ac ducto lunantem cornua telo
 Pilius aspexit, ponere tela iubet:
 Atque ait, In capreas volucrem conuertere sagittam,
 Gloria carminibus conuenit ista meis.
 Cynthus adrisit, rapramque è vertice laurum
 Temporibus PILI protinus apposuit.
 Ille furens doctè, diuino concitus oestro
 Promit Maonias ingeniosus opes.
 Non sic de Rhodopes abrupto vertice, torrens

Scindis

Scindit iter: nec eo turbine grando ruit;
 Pilius vt pleno modulatur flumine versus
 Cuius vorticibus mergitur ambitio.
 Gloria vinc̄ta silet manibus post terga rectoris;
 Larua cadit victa, cetera turba fugit.
 Sed timeo vt sumat tanto victore superba
 Ipsa à clade avimos, ambitiosa magis.

Petrus Molinicus Aurel.

AD MARTINVM PILIVM

Scazon.

PELLE hancce, pelle ad extimas plagas mundi
 Terperfidam quaterque peieratricem,
 Forique tabificam atque Curia pestem,
 Pestemque cæli, pelle ad ima Plutonis
MARTINE regna. Nam quid ista mortales
 Torquebit vltra semilerna crudelis,
 Fucata, mendax, fastuosa? demerge
 Caput ferentem super ad vsque conuexa.
 At heu malorum hic vnus omnium cardo est,
 Sapimus, abundè, apteque rhetorissimus,
 Sed facta dictis dissonant probis, praua.

P. Bertius.

DE

DE AMBITIONE
CARMEN

MARTINI PILII SEPTIMONTII,
AD

V. CL. THEODORVM NIEVENBURCHIVM
magni Senatus Belgici Præsidem.

DICENDA Ambitio. Vos ô pia
numina Musæ,
Tuque pater Musarum, atque alti
carminis auctor
Phœbe faue, tenuique potens blan-
dum annue cæpto,

Et genus, & formã memora, & quibus horrida totũ
Concitet Ambitio terrarum motibus Orbem.

Principio cælum, ac terras, & cærule Ponti,
Qui stabili regit imperio, & quæcunque sub auras
Missa per immensum vitæ ali lumine gaudent,
Cuncta homini subiecta, hominem sibi fecerat vni.

Illã lege tamen ne quando per auia gressus
Flecteret, oblitusque sui, dominique potentis
Sceptrum affectaret scelere, & cælestia regna:
Si faceret, sceleris certam fore premia mortem.

Iusserat Omnipotens. verum securâ iubentis
Gens humana nimis, rebûsque elata secundis,
Quo Satanas vocat & dominandi insana libido
Præva ruit, dextrâque (ô diros, Iuppiter, ausus!)

Fatali

14 DE AMBITIONE CARMEN

Fatali tristem decerpfit ab arbore fructum.

Tum pater omnipotēs calidā in flammatus ab irā
 Debita sacrilegis persoluit prēmia factis,
 Quoque prius dignatus erat spoliauit honore
 Infidum genus, & letho dedit ire rebelles
 Perque ipsos, & post per secula fera nepotes
 Venturos, nulloque premi discrimine gentes.

Ergo cito terris Virtutum turma relictis
 In celum properare gradu: succedere contrā
 Orci progenies Vitiorum secla nefanda,
 Iræq;, Insidiæq;, & opum furiosa cupido, (nes
 Fraudēsq;, & Timor, atq; Mīnæ, Discordia, & om-
 Quot quot in immenso mortalia pectora turbant
 Myriades Vitiorum. has se comprehendere coner,
 Et simul equoreas numero comprehendere arenas,
 Et simul ignitas coner comprehendere stellas.

Tum verò Ambitio tantorum causa malorum
 Emicat exsultans, successūque ebria leto
 Quassat ouans immanē vndantes vertice in alto
 Vipereos crines, ciet horrida voce cruentā
 Funestas sociarum acies, ac sedibus imis
 Si qua lues que restet adhuc iubet ire sub auras,
 Vitales auras, nec natas naribus istis;
 Tu modo nate Deo monitis scelerate maneres.

Illam tartareis Stygius pater extulit antris
 Humano pestem generi, ac virtutibus altis;
 Nam fore sacratā que Relligione timeret

Terra-

Terrarum dominum, celi, oceanique potentem
 Progeniem audierat, sibi cum furialibus armis
 Venturam excidio, ruiturâque pallida regna.
 Hoc metuens pater Orcus ab acri percitus irâ est,
 Atque odio simul exarsit crudelis acerbo
 Ventura sobolis; plangebant atria Ditis
 Ingenti percussa malo, timor omnibus idem.
 Iamq; ferè in formas sese conuerterat omnes,
 Hac molitus & hac instantem auertere pestem
 Tartarea sedi, & minitanti ludere fata.
 Frustra. fixa ctenim manet, æternumq; manebit
 Fatorum series, nullo mutabilis æuo.
 Ergo ubi quærenti inuenta est via nulla salutis,
 Crudelis subiit vindicta dira cupido,
 Et quos effugisse nefas tentare nefandâ
 Arte parat, si quâ valeat turbare quietos,
 Multaque perniciem differre in secula Regni.
 Talia voluentem furiarum maxima Erinnyis
 Ambitio rabido sic ore affata parentem est:
 Parce metu genitor; quo se tua cunque voluntas
 Verterit ipsa sequar, tua, maxime; iussa capessam,
 Sint modo iussa precor, nec talia sperne rogantem.
 Si genus inuisum meritis agitare procellis
 Fert animus, miseris que moras innectere rebus,
 Quin tua progenies agitando deligor hosti,
 Cui velle & potuisse datû est? nec me horrida terrës
 Fulmina, nec sæui rutilantia tela Tonantis.

Namque

Namque meis in sese ut fulmina perfidus hostis
 Artibus irritet faxo, dum calica sceptrâ,
 Dum regnum insociale, humeris augustius istis
 Poscet iners, sicq; auxilio spoliabitur omni.
 Annue Rex, nat. eiq; parens ne despice vires.
 Annuit immitis Pluto. volat illa per umbras
 Magnum ausura nefas, vitiiis comitata profanis,
 Monstrum, horrendum, insidum, ingens, cui
 flammeus ardet

Fronte oculus mediâ, clypei vel lampadis instar
 Phœbeæ, tunc cum rutilus formosa iacentes
 Illustrat terras radiis, celumque profundum
 Nocte diêque patet Somni non peruius æstro,
 Nec perferre valet requiem, iuuat vsque videre
 Regalèsque situs, atque altis m.enibus vrbes,
 Regnâque nobilibus multum insignita triumphis
 Aspectat noctèsque dièsque, & fortibus ausis
 Si quem Fama virum magno decorauit honore,
 Obseruat famâ celebrem, terris que relictis,
 Sæpe etiam celi medio desifixus eodem
 Heret in obtutu, ceu iam celestia spretis
 Anteferat terris. tanta est insania monstri.
 Igneus est olli mentis vigor, omnia scrutans,
 Omnia vestigans optatae semina laudis: (per
 Nec mora nec requies, sumet improba & anxia sem-
 Spemque metumque inter, nunc regni clara futuri
 Fundamenta locat animo, nunc destruit vrbes
 Ingen-

Ingentes, nunc & niueis inuicta quadrigis
 Magnorum captiua ducum trahit agmina bello,
 Insultans miseris inter Pœana canentes.
 Spernit opes alias, fuluïque cupidine nullâ
 Ducitur, inseruit fame nisi, quatenus, auri.
 Tunc non vltâ satis loca vi munita situque,
 Quæ non peruadat tumidi violentia monstri,
 Quæque locis seruantur opes rapiâtque ferâtque,
 Sacra, profana atris infestans omnia furis,
 Vt male que iustis dominis extorserit ante,
 Mox empti peiùs pretium diffundat honoris.
 Summa inuis miscere assuetâ, atque infima summis
 Vnius ob miseri studium crudele trophæi.
 Et quamuis odio Virtutum flagret amaro,
 Virtutes simulat tamen, & spe laudis adumbrat,
 Sæque suumque nefas specioso palliat astu.
 Illi sæpe Fides immanis nescia fraudis
 Adiutrix fuit, atque indigni causa triumphi.
 Multum illi Pietas etiam, simulatâque cura
 Iustitiæ, in diris non raro profuit ausis.
 Hacq; solet furigare improvida pectora primum
 Arte fera Ambitio, quam si fortuna reuelat
 Aut leuior cura, & fraudes patuere nefandæ,
 Vim parat, & quos arte requirit, prosternere ferro,
 Multâque sanguineam per funera querere laurum.
 Nec partis contentam, iterum subit altera cura
 Insanâ captam nimium dulcedine fame.

*Non si illi laurus centum sint, regnâque centum,
 Sic fuerit satiata fames, sic dira cupido
 Cesserit, & vacuam curis se præstet ab istis,
 Nec patiens consortis auet clarescere sola,
 Sola colit, nullòsque in partem admittere laudis.
 Non impunè aliquis sese illi comparet vsquam,
 Nec consanguineus si sit, nec si pater ipse,
 Aut dulces nati: cedit cognatio fame.*

*Si desit terris potiunda copia laudis,
 De celso petitura polo est (mirabile dictu)
 Nullâque sit sanæti cupida veneratio Regni.
 Tam rabidus fama mentem furor occupat agram!*

*Hand secus ac si cum totis se viribus Hydrops
 Corporis infudit venis, & sæuus aquoso
 Intendit torpore artus, tum membra fatiscunt
 Languida, debilitâtque animos vis tabida morbi.
 Nulla quies miseris, sequiturque miserrima pestis,
 Fervida aquæ sitis, in toto sint corpore quamuis
 Vndarum fontes, & stagna sonantia membris;
 Quoque bibunt magis, hoc sitiunt impensius undam
 Inrgentes artus, donec languore soluto
 Causa mali penitus de corpore cesserit agro.*

*Aut veluti immanes auri qui struxit aceruos,
 Condus opum largus, sed promus parcior aquo,
 Ceu desint alimenta sibi, maria alta pererrat
 Sedulus, & loca desertæ petit inuia terra,
 Hinc atque hinc scrutator opum per saxa per ignes;
 Nec*

Nec pote tantarum sese unquam copia rerum
Offerat his quin plura petat, sitis aspera surgit
Sedando, tum sacra fames grandescit ab auro.

Haud magis Ambitio cumulis satiatur honorum.

Quae postquā miserū nō vanis fraudibus Adam
Implicuit, terrisq̄ue fugā petiere relictis,
Virtutum pia secla poli sublimia tecta,
Conuocat horrificas sociarum seua cateruas.

Haud mora, cōueniūt, bacchantēq̄, agmina circū
Iussa petunt. Non illa sui, non illa secunde
Fortuna tum visa potens; quater ardua monstrans
Sidera, fulgentēque polum radiantibus astris,

En, ait, o socie, quos in procul orbe recessus

Corripuere fugam, quales petiere latebras

Aduentu time facta meo vanissima bello
Nomina virtutum, & vacuis ludibria terris.

Si pauide gentem nequiere instantibus vnans

Eripuisse malis, & opem prestare paratam,

Idq̄, satis sciuerē; quid, o, ceu vindice lapsu

Sedibus ethereis terras petiere volentes?

Sin contra est, potuitque instantem illasa ruina

Effugere, auxiliōque dato seruare decorem

Gens humana suum; qui anam pernīce volatu

Terga dedere fere antē tubam, terriq̄ue relictis

Nunc procul ethereis spatiantur turpiter oris?

Nempe fuit satius placidum sine vulnere celum

Scandere mox iterūq̄ue beata agere otia vita,

Quam sibi permissam castu defendere gentem.
 Sed procul abfucrint procul, ô, procul æthere in alto
 Deliteant licet, & securæ mænibus istis
 Despiciant tumidis vndantem suæctibus orbem,
 Dum mihi terrarum vasto, pelagique sonantis
 Imperio cedant, dum gentem inimica ferentem
 Secum fata meis liceat terræque marique
 Exercere malis variis, regni que futuro
 Inferias patri miserandas reddere busto.
 Nunc alia, ô, dulces vix restat cura sodales,
 O fidæ comites, quibus hæc victoria parta est,
 Quam letos agitare dies terræque per omnes
 Insuperata annis percurrere gaudia letis,
 Gaudia, (proh!) lucis non unquam cognita auernis.
 Illic namque situ loca senta, ac tristibus umbris
 Horrida, luciferoque procul distantia sole,
 Omne per horrissonis resonant stridoribus æuum,
 Æternis damnata pauoribus, exsulat omnis
 Lætitia, atque hilarent quæ fessam gaudia mentem.
 Ipsius & domini quoque furua palatia Ditis
 In formi squallent limo, stat luctus in illis;
 Umbrarum quamuis latè rex imperet Orco.
 Hæc vidistis enim sociæ, & meminisse potestis.
 Nunc vos quod tandem meliori in sedelocata,
 Laus comites laus tota mea est, ego fraudibus Euam
 Magnificis domui, per me iacet inclytus Adam,
 Quique his postgeniti venere in luminis oras
 Imperiis

Imperiis cessere meis, iacet omnis ad unum
 Gens hominum arbitriis ubicunq; obnoxia nostris.
 Nos modo quæ virtus peperit mea, fortibus ipse
 Tutemur factis, ne se victoria retro
 Vorterit, & victis communia fata feramus.
 Nam si forte mali percepto pondere quondam
 Supplicibus superum manibusq; ac voce supremam
 Imploravit opem scelerum peritæsa suorum
 Perfida progenies, nosque his damus otia rebus;
 Flectentur faciles superi, miseroque popello
 Lenior Omnipotens in nos omnem euomet iram,
 Moxq; iterum ad gelidas qua venimus ibimus umbras
 Desolata acies & lamentabile vulgus.
 VNA salus victori hostem timuisse iacentem,
 Et turbare fugam ne fallax palma resultet.
 Sæpe etiam vires victis ac robor a casus
 Indidit, & cæpere animosi à cladibus ausus.
 Quare agite inuigilemus. Amat victoria curas.
 Gentibus incessam gentes, atque orbibus vrbes,
 Arma armis sunt, o comites, sunt ausibus istis
 Mille pares artes, aditus sunt mille nocendi.
 Vndabunt faxo cumulatis stragibus vrbes,
 Desolata vrbes, & fuso sanguine campi
 Vndabuunt, liceat tantum indignata videre
 Ipsa elementa nefas, cælique audire fragores.
 Tunc o, tunc lacrumis excita ac voce suorum,
 Egregium celi genus, & fata Numine proles,

22 DE AMBITIONE CARMEN

Depugnent trepida Virtutes turribus altis,
 Inde satis tuto missura in praelia vires.
 Nos verò interea solas victricibus armis
 Raptemus terras quà matutinus ab undis
 Surgit agens Titan candentem lampade currum,
 Et quà precipiti lapsu se mersat in undas.
 Horrentes umbras fugiens noctemq; profundam,
 Nullus erit nostris imperditus angulus ausis.
 Occultus lateat licet angulus, omnibus oris
 Improvisa graues sumam cum sanguine penas.
 Sed certà sine lege nihil, sine & ordine certo
 Cæptandum comites, ne sit confusio fr audi,
 Vincamurque inopes tantarum in limine rerum.
 Regiam meritis præstantem, & fortibus ausis,
 Quæ populum lucis Erebi atq; horrentibus umbris
 Assuetum, subitâque stupentes luce phalangas
 Arte regat, regniq; nouas moderetur habenas,
 Eligite, ô, de tot numerosis millibus vnâ,
 Hoc pater ipse velit Pluto, velit ipsâque coniux
 Persephone, quique hos iuxta dominantur Auerno.
 Si merui, nostroque tenetis munere terras,
 Eiecto procul hoste, & celi carpitis auras,
 Me dominam eligite, & meritas persoluite grates.
 Faxo erit inferior meritis ea gratia nostris.

Sic fata Ambitio, tacito stetit ore cruentum
 Precipiens animo regnum, prædâmq; futuram
 Humani generis; furit implacabilis intus,

Intus

Intus alets pestēque ferā mortemq; tremendam.

Qualis in umbriferis ubi per viridantia siluis

Pascua balantūque greges, armentaque lata

Insido aut nullo passim custode feruntur,

Prospiciens alto de vertice montis anhelō

Contendit cursu quā fert via caca per umbras

Torua leana, micant oculi, & fremit ore cruento;

Quaque ruit catulos secum trahit: illa pericli

Secura, & multū properantis nescia fati,

Gramina depascunt campis, aut corpora ponunt:

Donec ab horrissono fremitu, & stridore iubarum

Territa diffugiunt, siluamque ululatus implent.

Non aliter prade intenta est, inhiatque cruori

Pestifera Ambitio, & socia incitat agmina dictis.

Tum latē insonuere tremendo murmure campi,

Et dominam magno comites clamore salutant

Seruatricem Erebi, Stygij tutamen Auerni.

Duceret in trepidos hostes, daret ergo futura

Pugna signa suis, quo duceret ire paratis.

Mergeret inuisam crudeli funere gentem,

Et patrium hostili firmaret sanguine regnum.

Talia clamabant comites fremitūque sonoro

Ingenuit tellus concussa, & sidera celi

Ingenuere, vagis tremuit Neptunus in undis.

Ceu cūm terrifico Mars & Bellona tumultu

Erexere vrbes populorum & regna potentum:

(Sine illis fuerit scelerati causa duelli

*Ambitio, siue ira fuit, siue impulit auri
 Sacra fames, seu sit vindicta dira cupido.)
 Vt bello coiere acies, & caepa moueri
 Signa loco, accenditque animos crudelis Enyo;
 Continuo horri sonus pauidum ferit aethera clamor
 Armorumque virumq;, tremunt late excita tellus,
 Et maria ingentem horrescunt vicina tumultum.*

*Ergo ubi se Ambitio regno votisque potitam
 Esse videt, sociasque videt se poscere pugnam,
 Dat belli signum. simul agmina saeva sororum
 Regina praecurte ruunt, sonituque tremendo
 Inuadunt glomeratim orbem virtutibus orbem.*

*Non ita cum nigro brumali tempore caelo
 Nubilata tempestas oritur, visque aspera venti
 Perfurit, & magni voluuntur in equore montes,
 Grando ruit super arua, & frondes decurrit altis
 Arboribus, segetesque, & tecta sonantia mesti
 Proruit agricolae, numero licet ignea caeli
 Sidera, & innumeras pelagi praecurrat arenas.
 Tot terris simulacra volant, tot cineta sororum
 Millibus Ambitio periturum fertur in orbem.*

*Quis mihi nunc cladem mundi, quis funera gentis
 Explicet humana, possitue equare dolendo?
 Tunc credo ingemuere graues miserata labores,
 Infandum miserata nefas, plorantia caelo
 Agmina virtutum, turbata palatia luctu,
 Calicolum regis, regemque doloribus ictum,*

Optauisse

Optauisse adeo manuum monumenta suarum
In sua principia & massam reuoluta priorem.

At te sacrilegum caput, exitialis Erinny's
Humani generis, te perfide, pestifer Adam,
Vitauisse nefas decuit, nec scaua moventis
Coniugis insanis tantum confidere verbis:
Euâque nunc staret, tu nunc sine labe maneres.

O qua bicipiti iuga vertice Parnassæa
Diuâ colis, qua Castalios bibis ore liquores,
Et sacrum æterno demulces carmine fontem;
Musa mihi memora, qualis, postquam vndiq; terras
Ambitio temeravit atrox, & cæca latenti
Infecit largè mortalia corda veneno,
Qualis tum rerum status, & quis mundus ab ortu
Solis ad occasum, quibus arsit cladibus Orbis.

Exemplo vario misceri turbine rerum
Mundus, & horrendis quassari motibus æger.
Nam quibus optatæ placidissima tempora vitæ
Fas erat ante malis longè transmittere curis,
Ambitione procul, procul infelicibus umbris,
Nunc omnes furor vnus agit, stimulatque superba
Laudis amor, gentesque sinit requiescere nullas.
Non etas morbo non sexus tutus ab illo est,
Nullâ que conditio persone, nullâ que rerum:
Magna minuta, pari summa infima peste laborant.

Ipsi terribiles claris ceruicibus vna
Hoc reges subiere iugum, quanquam inclyta regna

Multa premant latè imperiis populosq; frequentes.
 Hi fama stimulo, & scelerata laudis amore
 Quà fas atque nefas aliena in regna minaces
 Igne ruunt ferroque & cadibus omnia miscent
 Sanguine mercatores lauros & sanguine regna.
 Sicque alia ex aliis captatur gloria bellis,
 Quog; magis vincunt, magis optant vincere, donec
 Imperium terra dominum cecidisse sub unum
 Contigit, & gentes uni parere Monarchæ.
 Tunc etiam tunc vix animis infanda facebit
 Ambitio, & tantis ceu rebus desit, inanes
 Sollicitat curis mentes & pectora turbat.
 Nempe hinc sæpe vagum sulcarunt nauibus æquor
 Sceptri ferri reges, tempestatésque furentes,
 Et pelagi potuere ingentes ferre labores.
 Dum regni noua sceptrâ noui, dum per pete nisu
 Festinant alios in mundo querere mundos.
 Insani! qui non didicerunt quantularerum
 Sufficiant Natura, & quàm breuis hora fugacis
 Vitai in tenues abeat mort alibus auras.

Nec tamen externa si desit copia pugna,
 Si populo Mundus victrici obtemperet uni,
 Ambitio silet, & laudis sublata cupido est.

Ipsi inter sese, si non aliunde supersunt,
 Exercent regni proceres ciuilia bella,
 Quodq; prius strinxere aliena in corpora ferrum,
 In ciues patriæ cognatâque viscera vertunt.

Tum

Tum furit Ambitio, tum sese attollit in auras
 Leta malo, nec tam se iactat cladibus vilis,
 Quam cum bella videt ciuilia surgere regnis.

Illis nulla ferax inhibet cognatio mentes,
 Non germana viget concordia, dulcia non sunt
 Pignora natorum, venerandique ora parentis
 Vix sunt tutasatis; laudis fas omne cupido
 Abstulit, & rapidis dedit in mare spargere ventis.

Hic stolido vanos dum pectore spirat honores,
 Dum fama infidis nimium splendoribus amens
 Nocte dieque inhiat, fraterno sanguine dextram
 Inficit. Ille volens patrio succedere regno
 Ante rogam tremuli, & properantia fata paratis,
 Occupat infelix ferro miserabile corpus,
 Et fati cupit esse prior, rumpitque cruentâ
 Fila manu natus, quae rumpere Parca pepercit,
 Mox etiam simili casu moriturus ob illos
 Quos scelere, & dirâ sibi cade parauit honores.

Hic dum presenti decore & successibus amplis
 Non contentus auet maiora & sperat ab hoste,
 Infidus patria truculentis cadibus urbes
 Obiicit innumerâs, promissaque praemia seuo
 Poscit ab hoste, fidem sperans quam prodidit ipse.
 Ille pari morbo sed non successibus iisdem
 Tentat idem, & miseros, ceu sint commercia, ciues,
 Tot patrie ciues, totque oppida perfidus hosti
 Addicit, pretio laudis spem mente volutans.

Demens!

*Demens! sanguineis qui non astare paratam
Ultricem Nemesein sensit post terga flagellis.*

*Ergo ubi Proditio venit detecta sub auras,
Ille quidem sacro pro crimine Maiestatis*

Subiicitur penis meritis; tum crimine ab illo

Insortes etiam nec quicquam tale merentes

Persequitur miseros asperrima pena nepotes.

Quam vellet moriens non indulgisse furori

Usque adeo, & modicam potuisse in laude latentem

Securos cui placidi traducere Soles!

Nequiquam votis melior seroque vlulatu.

Nam crimen voluisse nefas, decuitque tenaci

Corde prius seruasse fidem, quam postmodò laxam

Intempestiuus frustra decorare querelis,

Cum mors & fati supra caput imminet hora.

Sic miserè miseros non vnâ clade potentes

Implicat Ambitio, perque hos miserabile mundum

Indignis mersat lacerum furiosa ruinis.

Quid memorem quos nec rerum fastigia longè

Mortales alios supra posuere, neque infra

Aut census breuior, generisue obscurior ordo?

Quos omnes simili prostrauit turbine ceca

Ambitio, & flammis animos accendit iisdem.

Sed qui nec victa tam latè incendia mentis

In populos spargant, nec tam manifesta pudendi

Signa sui morbi in lucem mort alibus edant:

Arte malum celant, ne si se putida quondam

Detegat

Detegat Ambitio, nudatâque turpiter ora
 Mortales animos inuisis terreat umbris,
 Speratos nequeant seruare aut querere honores,
 Quorum non minima est male castis copia terris.

Hi quibus Ascreæ sacrata interprete iura
 Ore datum est referare, & nodis soluere lites.
 (Namque Ascreæ domos terris irata profanis
 Cùm peteret superas, umbrâ & simulacra reliquit
 Vana sui, cesitque hanc virtus qualibet umbram
 Antè coruscantem quàm scanderet æthera pennis)
 Non quo caussarum componere fata iuberet
 Diua Ascreæ modo, sed quo teterrima suadet
 Ambitio, populisque iubet decernere lites,
 Decernunt lites, & sancta oracula sanctæ
 In flectunt Themidos, ceu surculus arbore raptus
 Flectitur aut teretes limoso in flumine iunci.
 Vnde grauis lætè circumstrepit oppida luctus
 Quorum caussa fuit melior, sed Iudicis atri
 Dannauit nigris sententia scripta tabellis,
 Culpatûrque Ascreæ infestis vocibus insons,
 Ceu sit caussa mali, ceu sit sententia sacro
 Ore Deæ prolata, & non tibi, pessime index,
 Qui partem in scauam detorsti candida iura.
 Sunt quibus assiduus vitam simulare decoram
 Et mentem niueam labor est, morésque rotundos,
 Et patriæ eximiam mentiri gentis amorem,
 Interea viuunt brutarum more ferarum,

Ore

30 DE AMBITIONE CARMEN

Ore probi, sublesti animis, dum pectore toto
 Conspicua flagrant ardente cupidine fama.

Sunt quoque, qui insignē pietatē & nobile fingunt
 Religionis opus, dum flumine prona secundo
 Religio fertur nullis agitata procellis.

Ergo boni cupiunt perhiberi, & mente dolosa
 Christicolas cœtus, ceu Christi membra frequentat,
 Et ceu mille que aut pro Christi nomine mortes

Oppetere, aut grauiora pati (cauteria, cippos,
 Verbera, vincla, cruces, aut si quid dirius istis)
 Imponunt vulgo, penitis latet abdita fibris

Ambitio furiale vomens sub pectore virus.

Nec prius occultis prodit detecta latebris
 In lucem impietas, & fraus manifesta patescit,

Quam malè Religio multari cœpit obortis
 Undique sacrilegis insultibus, undique turbis,
 Et retro pauitans cœpit sublapsa referri:

Impia tum pietas discrimine territa tanto
 Concidit, & quem tum cursus quassata secundi
 Religio finem tenuit sortisque benigne,

Hunc pietas simulata sui, patet impia tantum
 Spectauisse viros sperate premia laudis.

Sunt alij, cæcis quos si quando aurea terris
 Religio illuxit cæli mysteria pandens,

Et sua permittunt pietatem tempora, nullo
 Impediente, patens late via tuta relucet.

Celica quâ scalis fidei fas scandere templa;

Quos,

Quos, inquam, vetat Ambitio dare nomina vite,
Et Christum venientem ultro palam ore fateri.

Quis furor, ô gentes, quæ tanta insania! curis
Vsq; adeo miseris rebusque ita vilibus omnes
Impendisse dies aui, vitamque per omnem
Diuinam mentem, nec in istos cælitus vsus
Concessam vanis meruisse mapalibus orbis!
Nam quid erit præmi? si regna Eôa triumphis
Occiduis iungas, si quot capit orbis honores
Possideas solus, tibi mundus seruiat vni,
Profuerint nil regna tibi, nil orbis honores,
Si, male conscia mens, & se rea teste seueri
Iudicis ora timet etiam dum carcere in ipso est;
Cùmque erit illa dies quæ rectis debita factis
Præmia, quæque ausis pænæ tribuentur iniquis,
Horrescet diuo manantes ore loquelas,
Nec misera audebit mæstos attollere vultus.
Tunc optet coluisse Deum, tunc sanguine fuso
Signauisse fidem, trepido turbante tumultu,
Et Christi vnus meritis tumuisse superbam.
Incassum, neque enim post vltima fata cuiquam
Panituisse datum, licuit dum vita manebat,
Permouisse Deum, postquam calor ossa reliquit,
Vitæque carceribus fugit tremefacta sub auras,
Nulla salus speranda vlli, sententia tristis
Æternis restat pænis haustura nocentes.

Est genus in terris quo non sceleratius vllum

Tartareus

Tartareus vexit Phlegethon, Stygiæq; paludes
 Excepere sinu, quo non Acheronte profundo
 Senior, aut stagnis Cocytis pestis inerrat.
 Ipse pater Pluto (cui Bellua militat uni,
 Quæq; patrè veneratur, & in quo læta triumphat)
 Suspicit audaces animos & robora nate
 Miraturque dolos, & se vinci arte fatetur,
 Pluræque pallentes detrudi corpora ad umbras
 Illius auspiciis, animasque in Tartara mitti,
 Quàm se cum Furiis unquam potuisse timendis.
 Ipsa quoque Ambitio stupet illatabile monstrum,
 Et ni se comites compellent nomine, de se
 Incertum an dubitet, se dicat credula monstrum.
 Sic animum tumor acer agit, sic fastus in ipso est,
 Nec magis Ambitio leuis aestuat: ardua regum
 Degenerum pede colla premit, cogitque subire
 Turpe ministerium miserorum carnificinam.
 Quoque magis vitet famam Ambitionis, & orbem
 In fraudem inlicitat melius, gentesque sequaces,
 Pretendit vanæ spurcissima Religionis
 Somnia, & (heu!) placitis cõtraria dogmata Christi;
 Hæcque iubet, magni ceu sint decreta Tonantis,
 Deuotis venerari animis & supplice linguâ.
 Quosque vetat sacris Pietas à legibus unquam
 Cedere, & ad monstri deliria flectere sensus,
 Persequitur bello miseros, totumque per orbem
 Dissipat humane decernina vilia gentis.

Interea

Interea iacet indignis oppressa ruinis.

Relligio, ac tristi vix talia pectore fatur.

Alme parens, rerū genitor, terrorque malorum,
Solamenque bonis, qui conscius infandorum

Pestifer a scelerum luis, atque immanis Erinys,
Per te oro miserere mei, da posse cruentas

Effugisse manus, da pestem pellere vires.

Cernis ut horribili furiosa libidine passim,

Sancte, tuis mortemq; minetur & horrida vincula,

Cernis ut insultet miseris: ruat improba ferro

Bellua, & innocuo qui constituere piorum

Sanguine commaculare manus, ora claque templis

Tollere sancta tuis, iunctis & viribus instant

Bullatas Satanae terris obrudere nugas.

Nec minus ardenti flagrat pruriginelaudis

Infima sex hominum, quasque his Natura negavit

Aut Fortuna vias ad honores, inuida monstrat

Ambitio, illicitasque iubet tentare per artes

Si qua fata sistant humili se tollere vulgo.

Sed quid ego haec mecū? nō si mihi provida centū

Pectora sint, totidemq; manus, totidē orare solvam,

Et mihi cum Phæbo Musarum, Helicone relicto,

Tota cohors promat validas in carmina vires,

Omnia commemorem mundi mala, perfidus ex quo

Adam letifero damnauit secula pomo.

Tot scelerum facies errant, tot in orbe figure.

C

De

THEODORO NIEVENBURCHIO
 magni Senatus Belgici magno Praeside, morbo,
 singulari Dei gratia, defuncto pericu-
 losissimo, Epigramma.

MORTA volens clarū facinus quod gentibus esset
 Edere, quóque omnis Belgica masta foret,
 Praesidis obruerat morborum fluctibus artus;
 Quo penè ille abiit funere flos hominum.
 Quis tunc ardebas infelix Curia curis!
 Quóque tuo gemitus lugubris ore daba!
 Quae non sollicito manarunt pectore vota,
 Parceret ut dirum Morta patrare nefas!
 Et iam fila manu fatalia Parca parabat
 Rumpere, nec vita spes super vlla fuit.
 Ipsa viri dudum tristis Medicina salutem
 Desperans, iam iamque affore fata timet.
 Sed non & dominum quem morbida secla tremiscunt,
 Quem penes & vita mortis & arbitrium.
 Ille, malus morbis, & te, mors saeva, gemente,
 De fati reducem limine restituit,
 Et postliminò tibi Curia cernere coram
 Inclita praecleari Praesidis ora dedit.
 Quae valeas vtiā multos spectare per annos,
 Gaudia nec turbet tam bona, Parca tibi!
 Quod te oro rerum sator & tutela bonarum,
 Sacrate Antistes vnice Iustitia.
 Da patet exsuperet longaeuos Nestoris annos,
 Consilium ut magno Nestore maius habet.
 Sic tua per cunctas celebretur gloria terras,
 Nullaque sit in suis gens inimica tuis.

Visum

Vifum præcedentibus adnectere fasciculum aliquot
carminū fequentiū. beniuole lector (fi quis modò
eris) boni hæc vt cõfulas & faucas te rogatū volo.

IN DISCESSVM CLARISS. VIRI
IVSTI LIPSII.

Nuper qui infpiens & fpe deceptus inani
Mæonio ingentem carmine Lipfiaden
Ceu reducem cecini, & plaufu ftrepere omnia circum
Gratantum audebam fingere Lipfiada:

* * *

I. LIPSIO tanquam reduci.

Dovsa lyrã Phæbumq; manu accelerante refumit,
Lipfiadenque fuum refonanti carmine clangit.
Mutant vota Senes queis edita mafcula proles,
Et canis iterant caelefles oribus hymnos.
Dant latos Iuvenes plaufus, ferit aurea clamor
Sidera, & abiecta reuocatur cura Minerua.
Oppreffa immundo Schola puluere trifitii
Puluere deterfo fit mundior. Anxia dudum
Curia fe luctu foluit, iuuat ilicet urbem
Linquere, porrectis & Iuflo occurrere campis.
Tollet Leida caput tenebris, folémque reuifit,
Et fe mille procax non comparet urbibus altis.
Qui grauiter dominum abfentem fleuere Penates
Inftaurati animos nouapectore gaudia fumunt.
Lipfiada rigidis reditum gratantur ab oris,
Dovfa, Senes, Iuvenes, Schola, Curia, Leida, Penates.

* * *

Nunc nimum tacuiffe velim, vel dicta profundum
In mare præcipites abripuiffe notos.

Sed quia nec tacui demens nec dicta profundum
 In mare præcipites abripuere non;
 Stat dare vela retro, vanosque relinquere cursus,
 Et letus mastos substituam gemitus,
 Cedre Mæony cantus; Elegeia tristi
 Tristis ades, tristes prome Elegeia modos,
 Et modò quod letum fuerat face lugubre carmen,
 Hei mihi quod magis est lugubre conueniens!

I. LIPSI O non reuersuro.

Douſa lyram abiiciens frontemque & pectora turbat,
 Et miser immani panè dolore furit.
 Vngue Senes capiti raros extraxſe capillos,
 Et nudam properant ſcalpere caluitiem.
 Queis prius ardor erat ſtudio inuigilare Minerva
 In leſſos iuuenes ſoluimur & lacrymas.
 Munditiem Schola ferre nequit, minit atque ruina,
 Et dabit infeſtis ſaucia vulneribus.
 Curia quàm ſauos corde hauriat agra dolores,
 Teſtantur luctus, iuſtitium, gemitus.
 Leida ingens quondam ſupra omnes gloria terras
 Nunc latebras humilis queritat & tenebras.
 Orbari lugent domino ſacra turba Penates,
 Et querulâ audire eſt voce vlulare domum.
 Douſa, Senes, iuuenes, Schola, Curia, Leida, Penates
 Triſtantur reducem non fore Lipſiadem.

Ad

Ad amplissimos Senatus vrbicum Aca-
demicum que in clyta reipub.

LEIDENSIS.

LVGDVNI in Batavis sacer & venerande
Senatus,
Ingenis umbra & nobile perfugium;
Quo nunc diuitiis & honoribus inclyta Leida,
Quo rebus dubiis prae sedit tuta fuit.
Vosq; o queis studium est animos formare docendo,
Insignes doctrinâ, probitate, fide;
En terris iterum Iani venere Kalende,
Et novus impletis cursibus annus adest:
Si tantum à curis fuerit civilibus orti,
Tamq; breues valeat patria ferre moras;
Bina dehinc bini cernent spectacula soles,
Materiam & Sophocles Euripidesque dabunt;
(Vt sua crudeli fadarit viscera ferro
Ajax Argivae gloria militis;
Fugerit & miseri preceps tentoria Rhesi
Cum socio exsultans cado Laertiades.)
Oramus libeat humiles inuisere caetus,
Paruâque non tristi sumere dona manu.
Credo equidè in mediis, vobis spectantibus, sombris
Exsurgent Sophocles gaudio & Euripides;
Egregij vates & qui meruere videri
A tanto, si fas dicere, concilio.

C 3

Car-

Carmen inscriptum Albo amicorum
 PETRI HERII sacrae Theo-
 logiae candidati.

QUID petis, o dulces inter numerande sodales,
 Petre, sacer Musis Christicolisque tuis,
 Audaci calamo sanctos temeraria amores
 Deterat exiguo in codice dextra meos:
 Nec capio ipse meos, nec charta prehendat amores,
 Et stupet ad tantum pallida dextra nefas.
 Tam variis mirum stimulis agit amoris!
 Penè tuam hanc sortem ut mereat Hespelius,
 Hespelius meus ille: cui cum fata negabunt
 Vitales auras, & mihi fata negent.
 Namq; illo sine vita mihi mors, gaudia tristes
 Ærumna, atatis robor a languor erunt.
 Tunc vos ter trina, quondam mea cura, sorores,
 Túque potens, dicam, carmine Phæbe vale;
 Parce aperire Helicon: tuus iam desino vates,
 Desino Castaliis posse madescere aquis.
 Huic tu tam caro (nec plurare quire) sodali
 Proximus es Pilio, proximus usque & eris;
 Viue modo, Piliique memor, sic me mea Parca,
 Sic te, sic dulcem sospitet Hespelius.

In ora-

In orationem **ÆLII FRANCISCI**
VANDER-WILII, quam edi-
 dit de Naturâ rerum.

NATURÆ genium ingenio indagare sagaci,
 Et dare perpetuis qui potuere libris,
 Inuenti pauci, quos inter qui benè posset,
 Plurimâque breuiter scribere nemo fuit;
 Tanta molis opus Naturam cernere, & eius
 Spectandis aliis exhibuisse vias?
 Ælius hoc potuit, magnoque interritus ausu
 Fame conspicuae nobile tentat iter.
 Hospes adi tantum; sunt huic sua Numina libro,
 Et magè lectorem quæ repetita iuuent.

Ad virum doctissimum **CORNELIVM**
REKENARIVM præcepto-
 rem quondam suum.

FLOS vatū, & Batavae moderator fide iuuentæ
 Corneli, nostra maxima pars anime:
 Quo me sectatum memini duce castra Minervæ,
 Et dare securæ nomina militiæ:
 Accipe quæ dubij defendam dogmata Iuris
 Sub Beimæ clari præsidis auspiciis.
 Munera parua quidem nec te meritißime digna,
 Sed tamen à nobis quæ potuere dari.
 Non quòd me ære tuo sic sperem soluere. nam qui

Tam grandi possim soluer ere tuo?
 Tantum agnoscere mens tibi me debere, tuoque
 Prospicere hoc veluti pignore deposito.
 Oridryo ô vellem pariter licuisset: amaris
 Non ita torquerer sollicitudinibus.
 Sed dura Parca & nulli superabile fatum
 Invidit terris scilicet Oridryum.
 Impia mors tantum potuisti extinguere lumen!
 Tam dectum dirâ falce caput metere!
 Si doctrina viri truculento haud terruit ausu,
 Debuerat saltem maxima te Pietas.
 Que nunc exanimem Batauas turbata per urbes
 Necquicquâ ingeminat Oridryum, Oridryum,
 Têque tuumque nefas inclamans: Impia Morta
 Debit hoc saltem non licuisse tibi.
 Quid meus Oridryus potuit committere tantum?
 Ille meas vitâ dignior Oridryus
 Quàm quisquâ: sed tu quo quisquâ est dignior auro,
 Hoc tollis citius pessima: cur citius?
 Quo iure? hæc Pietas: nec me minor abstulit error,
 Dum fatum & fati culpo satellitium:
 Stultus, nunc veniam precor. ô date fata precanti,
 Neve pie noceat indoluisse mihi.
 Non ego te, Oridry, deslebo diutius. abst,
 Qui nunc aeterna perfructis requie;
 Et miseris maior mortalibus ardua celi
 Tempa habitas animâ, perpere laude solum,
 Vt te.

Vt te ceu vitâ cassum querulo ore reposcam
 Impatiens superos, atque redire velim
 Multus ubi dolor est & luctus, & horrendarum
 Aerummarum ingens voluitur Occamus.

Ad IANVM POLYANDRVM
 ministrum verbi Dei.

ALCEIDEN perhibent non sustinuisse duobus
 Pugnando rigidas conseruisse manus.
 Alceide deinceps maior perhibebere Iane,
 Qui plures equas nomine, réque viros.

Advirum clariss. RHODOLPHVM SNELLIVM
 de felici actarum sub se tragcediarum
 successu gratulatio.

OSNELLI quem calicobae venerationur,
 Apollo,
 Musæ, Horæ, Charites, Suada, Minerva, Venus,
 Lumina quod toties lepidis & pectora ludis
 Demulces, peream ni tibi magnifica
 Debentur grates hoc nomine, multa que noxa
 Quisquis non æquo lumine Morsus adest.
 Nam per te humano litatum sanguine masti
 Vidimus, atque Hecubæ cæde madere manus.
 Tum Plauti exhibitâ summâ cum laude Rudentem,
 Quâ non, Roma, tibi dexteritate fuit.
 Deinde infelicis fortissima pignora Atreï dæ,

Et Clytemnestra flebile dissidium.
 Alceidenq̄, trucisq̄ue immanes Colchadis ausus.
 Romule vel Circis inuidiosa tuis!
 Vidimus hæc, nimirumque fatemur munere victos.
 O qua tam dignis gratia sit meritis!
 Tollite lætisonos super æthera, tollite plausus,
 Saltem aliqua ut dignis gratia sit meritis;
 Et mecum, iuuenes, impuri scommata Momi,
 Et mecum Zoili ludite amaritiam.
 Sic vos sic quondam pariter venerentur Apollo,
 Musa, Hore, Charites, Suada, Minerva, Venus.

Carmen inscriptum Albo amicorum
 BALDVINI MANNI amici
 singularis.

DVM procul à patriâ longinquas tendis in oras,
 Pænè mei patior pectoris exsilium;
 Moxq̄, nihil nisi finis ero. prohi trîstia fata,
 Quis volupe est miseris me exanimare modis!
 Aut Mannum patriæ, vel me mihi sistite fata:
 Aut Manni saltem pectore viuificer.
 O bene! iam externo calefiunt membra calore,
 Et qui me fugitat pectore Mannus adest.
 Vade age Manne meus quò te mens nescia vestri,
 Quo te fata vocant vade age Manne meus:
 Parte tamen potiore tui patriæ que mihiq̄ue
 Vsque aderis, nec erit Mannus in exsilio.

IN DOCTORATVM
doctissimorum Iuuenum,

IACOBI DYKII,
IANI HORTENSII,
SVFFRIDI NIENHVSII.

QVID, ô, maligno dente, quid obstrepis
Insulse rerum mirio inanium,
Et Literature inuidendum
Culmen iners odio fatigas?
Ceu queis beatis cuncta sororibus
Momenta vite impendere, curaque
Musas nihil curare supra
Eximium studiis profanis,
Fastidiosis usque laboribus
Fallamus aui precipites vias,
Tandemque nil feramus ultra
Perpetuos animi dolores:
Insucta Musis corpora fulgido
Splendere in auro contra & honoribus,
Omnesque, ceu Deos, per vrbes
Conspicuis dare iura sellis,
Nempe atra vano pectore somnia,
Et ceca sortis munera lubrica
Miraris, impotentiumque
Suspiciis instabiles triumphos,
Nec que sequantur, dura pericula,
Curas edaces, spes dubias, metus,

Et

Et Conscientiæ imminentes

*Respicis assiduo tyrannos,
Opes paratas artibus improbis,
Et mille mentis sollicitæ cruces,*

Quæ noctu & interdum miscellos

Exagitant miserè potentes.

Non illa celsæ stat Sapientiæ

Merces, nec istis aurea præmiis

Contenta cultorem nociuis

Dedecorat male grata donis.

Sed quæ malorum fida leuamina

Nec tollat auster, nec furor hosticus,

Nec senus ignis, nec tremende

Tela ruant inimica Mortæ.

O ter beatos & quater amplius

Quos illa amico lumine viderit!

Non his triumphatis superbos

Anteferam imperiis tyrannos,

Non aurum & amplas diuitis Indie

Gazas, repostas quas gremio tenet

Capace, non quæcunque vastus

Orbis habet homini expetenda.

Sed pauci ad ipsam qui Sapientiæ

Venere metam, quos labor anxios

Non terruit, fregit tenellos

Illaqueans annuos voluptas.

Tantum est decoram insistere senitam,

Verèq;

Vereq; cursum tendere gloria!
 Ceu quis per obstantes cateruas
 Miles eat radiante ferro.
 Ergo subactis rite periculis,
 Et deuoratis rite molestiis,
 Gaudete, victricemque sacris
 Temporibus religate frondem,
 Qui tortuosi iuridici studii,
 Legumque pugnas dissociabiles
 Vicistis, & nunc digna tandem
 Præmia percipitis laborum,
 Flores iuuenta & lumina Batave.
 O si mei res arbitry foret,
 Aut Musa leto amica vultu
 Magnanimos animaret ausus!
 Quis eleuarem ad sidera laudibus,
 Et quam canoro carmine dicerem
 Hortensiumque Dykiūmque,
 Et Themidos Nienbusum ocellum!
 Omnique mactos laudis adoreā
 Legum patronos imperialium,
 Bronchorstiumque, Sosisumque,
 Et vigilis pia corda Beime!
 Sed ingen! me culpa redarguens
 Iubet foroces ponere spiritus,
 Tum Musa non amica paruo
 Magna vetat tenuare plectro.

IN

Paraphrasin reformatam, auctam,
versam operâ clarissimi viri
FRANCISCI NANSII.

NONNUM tonantem carmine Iehouæ
Demissa celo pignora, sanguine &
Partam impiis puro salutem
Gentibus, & populum furentem,
Miris malisque distulerat modis
Prisci potens iniuria seculi,
Vix ut manerent lancinati
Pauca super ruta cæsa Nonni,
Nec qui fouerent tristia vulnera
Vlli reperti, dum sibi quilibet
Ludibrium & vani laboris
Icareas metuunt ruinas.
Inde antè actis tot sine corpore
Seclis oberrat corpus, & omnibus
Neglectus (heu!) situ fatiscit
Fronte sine, & sine calce truncus.
Ergo æuiterno pressa silentio,
Et nocte cæca perpetui situs,
Tam docta tam rotunda magni
Deliteant monumenta Nonni?
Noctes diebus noctibus & dies
Eone iuncti, ut nata simul forent,

Tam

Tam docta tam rotunda magni

Intereant monumenta Nonni?

Negat paratas ingenio ferens

Diti medelas Nansius: huic parens

Conterminam Natura mentem

Ipsa dedit geniūmque Nonno;

Vt si quid alto pectore protulit

Nonnus remoto tempore, Nansij

Proferre id ipsum iam potesset

Aut melius penetrare mentis.

Testatur ipsum hoc nunc aliam gerens

Formam ipse Nonnus, vindice Nansio

Qui pristino datus nitore,

Et maculis procul ire insis,

Exsultat oras visere luminis

Perq̄ ora certus perque hominum manus

Volare, non ulli paratus

Cedere, Meonida nec ipsi.

Ceu cum senectam vere leberida

Deponit anguis, mox tunicam induit

Nouam, aruaḡ, & campos virentes

Deinde petit nitidus iuuentia:

Vel ut Favonl, frigore in aspero

Cum strat a pigro flumina stant gelu,

Tepor relaxat arua, & aure

Diffugiunt hiemis malignæ;

Mundus decorum & conspicuum caput

Effert

Effert latebris, prosiliunt ferae

Caeritūq; liberum pererrant

Aera secla auium sonoro.

Quae digna tantis que meritis tuis.

Nonnus rependat premia, Semonum

Ocelle Nansi? namque per te

Qui modo vorticibus profundis

Iacebat atrae mortis adobrutus,

Nunc sole puro purior exsilit.

O Graeca Sirena! o probrosis

Altior Inuidiae cachinnis!

Donata per te vita tribus simul,

Ipsiq; Nonno, Nonni operi, & tibi.

Nunc nunc eat, frustra que iactet

Eurydicen Rhodopeius Orpheus

A se euocatam sedibus inferis,

Sanosque luctus post breue gaudium.

Securiusve, clariusve

Nansiacis nihil est triumphis.

FINIS.

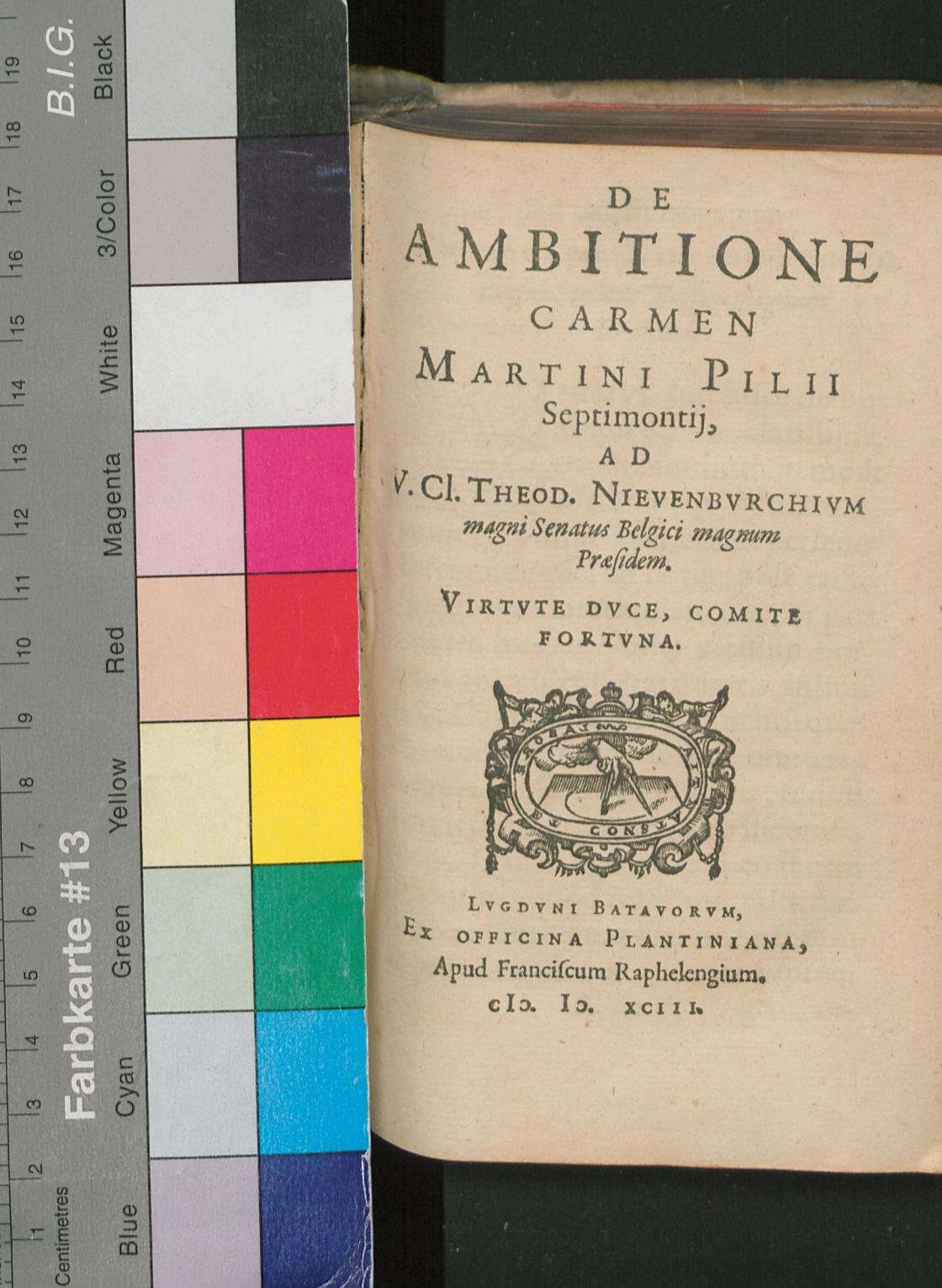
154603

AB 154603

(X2203733)

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

DE
AMBITIONE

CARMEN

MARTINI PILII
Septimontij,

AD

V. CL. THEOD. NIEVENBURCHIVM
*magni Senatus Belgici magnum
Præsidentem.*

VIRTUTE DVCE, COMITE
FORTVNA.

LVGDVNI BATAVORVM,
EX OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Franciscum Raphelengium.
cIo. Io. xciii.

Farbkarte #13

Centimetres